

## Documents d'interès

*Guía del llenguatge no sexista del CJB.* [www.cjb.org](http://www.cjb.org)

Lledó, E. *Marcar les diferències: la representació de dones i homes a la llengua* (Secretaria de Política Lingüística, Institut Català de les Dones, Barcelona, 2005).

[www6.gencat.cat/llengcat/publicacions/marcar/index.htm](http://www6.gencat.cat/llengcat/publicacions/marcar/index.htm)

Meana Suárez, T. *Perquè les paraules no se les enduu el vent... Per un ús no sexista de la llengua.* Ajuntament de Quart de Poblet.

[www.nodo50.org/xarxafeministapv/IMG/pdf/llenguaje\\_no\\_sexista.pdf](http://www.nodo50.org/xarxafeministapv/IMG/pdf/llenguaje_no_sexista.pdf)

*Fitxa 28: Recursos per evitar l'ús sexista del llenguatge: les dobles formes.* Servei de Llengües i Terminologia de l'UPC (en línia): [www2.upc.edu/slt](http://www2.upc.edu/slt).

*Guía on line para el uso no sexista del lenguaje,* Red de Desarrollo Sostenible de Nicaragua.

[www.sdnnic.org.ni](http://www.sdnnic.org.ni) - [www.sdnnic.org.ni/documentos/guia-no-sexista.htm](http://www.sdnnic.org.ni/documentos/guia-no-sexista.htm)

*Llenguatge no sexista. La comunicació: un recurs per a la igualtat* (Institut Balear de la Dona. Palma de Mallorca, 2001).

*Manual de buenas prácticas. Lenguaje administrativo con perspectiva de género* (Ayuntamiento de Avilés, 2003). [www.ayto-aviles.es/mujer/pdf/manual-lenguajegenero.pdf](http://www.ayto-aviles.es/mujer/pdf/manual-lenguajegenero.pdf)

*Recomanacions per a un ús no sexista del llenguatge.* París: Servei de Llengües i Documents, UNESCO. [www.unescocat.org/ct/docs/llenguatgenosexista.pdf](http://www.unescocat.org/ct/docs/llenguatgenosexista.pdf)

Uso del lenguaje no sexista en el Ayuntamiento de Burlada

[www.burlada.es/es/docs/Material\\_lenguaje.pdf](http://www.burlada.es/es/docs/Material_lenguaje.pdf)

## Eines

Diccionari en línia de l'Institut d'Estudis Catalans. [www.iec.cat](http://www.iec.cat)

Diccionari en línia de la Llengua Catalana, Enciclopedia Catalana

[www.grec.cat/home/cel/dicc.htm](http://www.grec.cat/home/cel/dicc.htm)

Informa't sobre el Servei de Lloguer de Material trucant al:

# 901 51 52 53

## El vostre telèfon d'informació

Imprès en paper reciclat. Maquetació i disseny: Francesc Vilà  
Impressió: Gramagraf, S.C.C.L./D.L. B-17327/2000



Casal  
d'associacions  
juvenils de  
barcelona

Cogestionat pel:



En conveni amb:

Ajuntament de Barcelona

# 901 51 52 53



Casal  
d'associacions  
juvenils de  
barcelona

Ausiàs Marc, 60

e-mail: [casal@casalbcn.cat](mailto:casal@casalbcn.cat) 08010 Barcelona

web: [www.casalbcn.cat](http://www.casalbcn.cat) fax: 93 265 51 58

Núm. 75, febrer de 2007

## El llenguatge no sexista

Quan les associacions juvenils seiem a redactar un projecte, un díptic de difusió o un document de debat, acostumem a filar prim en molts aspectes que, després de molt treball i esforços, han quedat assumits com a importants i imprescindibles en els nostres redactats. Vigilem molt els aspectes formals i de presentació, però a vegades descuidem un aspecte tant important com és la intencionalitat del llenguatge. La utilització que fem del llenguatge, sovint oblida el 50% de la població: les dones, tot perpetuant la seva invisibilitat social. La nostra és una societat sexista i androcèntrica i aquesta condició queda també reflectida en el llenguatge que fem servir.

Els textos no s'escriuen en un buit ideològic o social. Sempre que llegim un text, sigui del caire que sigui, hem de pensar en l'autoria i en la recepció. No hi ha cap text neutre, asexuat o apolític. Darrera de cada text hi ha una intenció. Aquell text s'escriu des d'una determinada posició social, econòmica, política i sexual. I es dirigeix a algú altre (també en una posició concreta), amb unes determinades intencions.

Les associacions podem ser motor de canvi social: hem de fer servir i potenciar l'ús d'un llenguatge no sexista. La voluntat d'aquest butlletí és la de donar una sèrie de recursos i consells a les entitats juvenils per fer del llenguatge una eina de canvi. Com podrem veure a continuació, el llenguatge no sexista no té perquè ser quelcom farragós, ni per escriure ni per llegir. Senzillament, cal un esforç per a què, finalment, aquest sigui el nostre llenguatge habitual i es faci innecessària l'existència de butlletins com aquest. La llengua posa al nostre abast aquestes eines, de forma que, amb l'ajut de tothom, es pot modificar l'actual tarannà discriminatori vers les dones que té el nostre llenguatge.



# El llenguatge no sexista

## Argumentacions a les preguntes més freqüents sobre el llenguatge no sexista:

- Si utilitzem el masculí com a genèric, ja estem incloent els dos sexes. No estem complicant el llenguatge, intentant aquests canvis?

Resposta: En realitat el que manca és la voluntat de fer aquests canvis i no la possibilitat de fer-los. El nostre llenguatge admet i assumeix neologismes diàriament i això no suposa cap contratemps. Per altra banda, també cal dir que l'ús del masculí com a terme genèric pot resultar confús perquè no sabem si es refereix només al masculí o ambdós sexes alhora.

- No alterem, d'aquesta forma, la puresa de la llengua?

Resposta: La llengua és quelcom viu que s'adapta, i s'ha d'adaptar, a la realitat en què vivim. Fer un ús no sexista de la llengua ens permet fer una descripció més acurada d'aquesta realitat. Avui en dia, les dones juguen un paper molt més visible en la nostra societat: en el mercat de treball i en l'àmbit públic, en general. I això s'ha de reflectir en el nostre llenguatge, de la mateixa manera que les innovacions tecnològiques també les introduïm en el nostre vocabulari habitual.

- De veritat hi ha la possibilitat de canviar la nostra forma d'utilitzar el llenguatge?

Resposta: Les relacions desiguals en la societat tenen diverses manifestacions i una d'elles és el llenguatge. Si volem acabar amb una relació desigual, també hem d'acabar amb aquesta discriminació. Així doncs, si creiem cal acabar amb el sexisme, també l'hem de tenir en comte en el llenguatge. Cap associació es declararà obertament sexista, ni dirà que no vol acabar amb aquesta discriminació, per tant, el llenguatge també ha de ser una prioritat de canvi.

## Recursos

- Com evitar el genèric masculí?

Tenim diferents possibilitats per evitar el genèric masculí (en aquestes taules podem veure aquestes alternatives). Podem fer servir genèrics reals, expressions despersonalitzades, fer servir la paraula persona...

### Utilització de genèrics reals - noms col·lectius

Enlloc de	Proposem
Adolescents	Adolescència
Alumnes	Alumnat
Ciudadans	Ciudadania, població, poble
Consellers	Consell Executiu, Govern
Electors	Electorat
Enginyers	Enginyeria
Fills	Descendència
Funcionaris	Funcionariat
Homes	Gent, humanitat, població
Joves	Joventut, jovent
Jutges	Judicatura
Membres	Agrupació, assemblea
Metges	Medicina
Mestresses de casa	Feines de la llar
Nens	Infància, canalla, quitxalla
Professors	Professorat, claustre
Socis	Agrupació, associació
Tots	Tothom, tota la gent
Treballadors	Personal, plantilla, equip
Veïns	Veïnat, comunitat
Voluntaris	Voluntariat

### Noms d'organismes i unitats administratives

Enlloc de	Proposem
Alcalde	Ajuntament, alcaldia
Assessors	Assessoria, consell assessor
Conseller	Departament, conselleria
Consultor	Consultoria
Degà	Deganat
Delegat	Delegació
Director	Direcció
Gerent	Gerència
President	Presidència
Regidor	Regidoria
Secretari	Secretaria
Vocal	Vocalia
Administrador	Administració

### Mots invariables

Enlloc de	Proposem
Home	Ésser humà, persona
Nen	Infant
Alcaldes	Autoritats municipals

### La paraula *persona* i altres mots genèrics

Enlloc de	Proposem
L'interessat	La persona interessada
El sol·licitant	La persona sol·licitant
L'usuari	La persona usuària
Els socis	Les persones associades
El signant	La persona que signa
Admesos i exclosos	Persones admeses i excloses
Treballadors	Personal
Administratius	Personal administratiu
Directius	Personal directiu
Formadors	Personal formador
Directors i subdirectors	Equip de direcció
Metges	Equip mèdic
Professors	Equip docent
Informàtic	Professional de la informàtica

### Expressions despersonalitzades

Enlloc de	Proposem
Redactors:	Redactat per:
Sr./Sra.	Nom
Destinatari	Destinació
El/la sol·licitant	Dades personals
Nascut/uda a	Cognoms i nom
Domiciliat/ada a	Lloc de naixement
	Domicili
En / Na o Sr. / Sra.	Nom i cognoms

- Ús dels dos gèneres gramaticals: formes dobles

Les formes dobles es poden posar de forma completa o bé amb barres. Hem de tenir en compte que, en aquests casos, si surt un article o adjectiu també haurà de sortir en les dues formes. Tot i això, molt sovint, pensant-hi una mica podem trobar formes senzilles de dir les coses sense fer servir els dos gèneres.

### Frases i perífrasis

Enlloc de	Proposem
Tots els inscrits i les inscrites a la trobada	Tothom que s'hagi inscrit a la trobada Les persones inscrites a la trobada Qui s'hagi inscrit a la trobada
Totes les catalanes i tots els catalans	La població de Catalunya
La persona que representi el president/a ha de presentar l'autorització d'aquest/a	La persona que representi la presidència n'ha de presentar l'autorització
El congrés aplegarà els alumnes i les alumnes, les professores i els professors	El congrés aplegarà la comunitat escolar/educativa El congrés aplegarà l'alumnat i el professorat
Heu estat seleccionats per portar a terme el projecte	Us han seleccionat per portar a terme el projecte
Benvinguts a l'Assemblea General	Us donem la benvinguda a l'Assemblea General
Tots els membres del Secretariat podran votar...	Qualsevol membre del Secretariat pot votar...
Tots els altres participants votaran demà	La resta de participants votarà demà

### Formes dobles

Enlloc de	Proposem
Treballadors	Treballadors i treballadores o treballadors/es
Subscriptor	Subscriptora o subscriptor o subscriptor/a
Els socis	Els socis i les sòcies
Tècnics	Tècnics/tècniques
Pedagogs	Pedagogs/ogues
Monitors	Monitores i monitors

### Adjectius

Enlloc de	Proposem
La funcionària encarregada o el funcionari encarregat	La funcionària o funcionari encarregat
Autors contemporanis i autores contemporànies	Autors i autores contemporànies
Les candidates escollides i els candidats escollits	Les candidates i candidats escollits

- Altres formes de fer servir llenguatge sexista

No només fer servir el masculí com a genèric és llenguatge sexista, trobem en el nostre llenguatge altres formes d'utilització discriminatòria:

- Paraules que canvien de significat segons s'apliquen a un home o una dona (*home públic - dona pública*)
- Utilitzar diferent tractament pels homes i les dones (*Senyor-Senyoreta*)
- Fer servir el femení per insultar o desqualificar (*coses de dones*)
- Paraules amb connotacions positives que no tenen femení (*cavallerosita*) i d'altres amb connotacions negatives que no tenen masculí (*harpia, mala pècora, etc.*)